

ABSTRAKT

Práce se zabývá politickou poezií a novinářskou tvorbou skotského gaelského básníka, akademika, vydavatele a aktivisty Dericka Thomsona (Ruairaidh MacThòmais, 1921-2012). Thomsona ovšem nelze vnímat jako politického básníka v úzkém významu propagandisty a jeho politická poezie se zpravidla netýká specifických stránek praktické politiky, jakými jsou volby či kampaně. Politický aspekt Thomsonovy poezie je zde chápán v širším slova smyslu a zahrnuje témata, jako jsou například jazyk a moc. Takto pojatá politika rovněž spojuje Thomsonovy rozmanité literární aktivity a představuje tak vhodný, inovativní rámec pro studium jeho tvorby. Dosud totiž ve výzkumu Thomsonova díla převažovalo zaměření na poezii místa, která je v gaelské literatuře obecně hluboce zakořeněná, a pozornost čtenářů i kritiků se obracela zejména k Thomsonovým básním o jeho rodném ostrově Lewis a do menší míry také k jeho glasgowské poezii.

Práce se snaží zodpovědět následující otázky: Jaká politická témata lze v Thomsonově poezii vysledovat? Kterými z těchto témat se nejvíce zabíral? Jak k politickým tématům ve svých básních přistupuje? Existují v jeho díle básně, které lze číst politicky a zároveň je vykládat i jinými způsoby? Lze na základě Thomsonových vydaných děl rekonstruovat jeho politické postoje? Jakým způsobem se Thomson vypořádává se svou dvojitou loajalitou (ke gaelsky mluvícím oblastem a ke Skotsku jako takovému)? Jak vidí budoucnost Skotska a gaelsky mluvících oblastí? Jaký druh nacionalismu prosazuje?

Metodologická sekce předkládá široce pojatý přehled teorií nacionalismu a základních otázek týkajících se vztahu politiky a poezie, čímž poskytuje rámce, koncepty a terminologii pro následující rozbor. Druhá kapitola předestírá několik kontextů: přehled vývoje skotského nacionalismu se zvláštním zřetelem ke dvacátému století a k osobnostem a hnutím, které Thomsona ovlivnily; nástin politických témat v díle Sorleyho MacLeana a George Campbella Haye, Thomsonových současníků a rovněž politicky angažovaných gaelských básníků; a konečně Thomsonův životopis, jehož kompletní podoba není v současné době k dispozici ani v tisku, ani na internetu. Třetí a nejrozsáhlejší kapitolu tvoří chronologický rozbor Thomsonova básnického díla se zaměřením na politické otázky. Čtvrtá kapitola zkoumá Thomsonovu novinářskou tvorbu, zejména jeho úvodníky a další články z gaelského čtvrtletníku *Gairm* ve vztahu k jeho básním. Závěrečná pátá kapitola pak shrnuje zjištění týkající se Thomsonových politických postojů a politické poezie, jichž bylo v práci dosaženo, zamýšlí se nad celkovou koncepcí práce, jejími přednostmi a nedostatky, a navrhuje možnosti dalšího výzkumu.